

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' צבי ב"ר חיים
משה ז"ל לבי
נלב"ע כ"ט אלול תשנ"א
תנצב"ה

פר' כי תבא תשפ"ב

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אברק"ק סאסרעגען זי"ע

בס"ד, גליון מס' 29

פר' כי תבא

בזכות הכרת הטוב, שבירת התאוות, הכנעת היצר וענוה זוכים להכנס לארץ

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ וְגו'

(דברים כ"ו א')

הכרת הטוב, שבירת התאוות, הכנעת היצר וענוה עיי"ש.

ובזה אפשר לפרש כוונת הספרי "עשה מצוה האמורה בענין" כלומר עשו את המדות והענינים שנאמרו בענין מצות ביכורים, "שבשבילה תכנס לארץ", שעוד קודם שתקיימו המצוה עצמה תקיימו את הענינים שבה ובשכרם תזכו לרשת את הארץ.

(ח"ב עמ' ר"ד)

אמרו חז"ל (ספרי) "עשה מצוה האמורה בענין שבשכרה תכנס לארץ", ויש לדקדק, הרי מפורש בקרא שאין מצות ביכורים נוהגת אלא לאחר ירושה ושיבה, ומה שיך לומר שיעשו מצוה זו שבשבילה יכנסו לארץ!

ונראה לתרץ על פי מה שבספר בינה לעתים (דרוש ד' לחודש אלול, דרוש נ"ט) האריך לבאר כמה וכמה מעלות שבמצות ביכורים, והיינו

כשמאמין ואומר שהכל ממנו ית' ומשלו נותן, הרי ששמחת המקבל שלימה

וַיְבָאנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ. וַעֲתָה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת רְאִשֵׁי פְרֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִתְּתָה לִי ד' וְהִנַּחְתּוּ לִפְנֵי ד' אֱלֹהֶיךָ וְגו' וְשִׂמַחְתָּ בְּכֹל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ד' אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אֹתָהּ וְהִלּוּי וְהִגָּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ

(דברים כ"ו ט'-י"א)

"ועתה" אחרי שאני יודע שהכל ממנו ית"ש, "הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ד'", וממילא כשאני נותן אותו לכהן אין אני הנותן אלא "והנחתו לפני ד' אלקיך", והכהן משולחן גבוה קזכי.

ובנתינה מתוך אמונה זאת, אפשר לומר "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ד' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך", וכמו שדרשו חז"ל (הור"ד ברש"י) על הפסוק בהמשך "עשיתי ככל אשר צויתני" - "שמחתי ושימחתי בו"².

(ח"ב עמ' ר"ה)

הנה אמרו חז"ל (ביצה ל"ב ע"ב) "כל המצפה על שלחן אחרים עולם חשך בעדו וכו' אף חייו אינן חיים", ולכן מי שנצרך לקבל מתנות אפילו כשמקבלן אין שמחתו שלימה. אולם אם הנותן מאמין ויודע שכל מה שיש לו הכל מאיתו יתברך ומשלו הוא נותן לנצרך, הרי שגם המקבל שמחתו שלימה, כי גם הוא כמו הנותן מקבלים הכל מאת ד'.

וזהו הרמז שבעת נתינת הביכורים לכהן אומר המביא "ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת" שהכל מאת השי"ת,

אף על פי שיש שכר על המצוות יקימן מפני מצות המלך

כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹת וְגו' עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי. הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת עַמְּךָ וְגו'

(דברים כ"ו י"ב-י"ו)

מעשרות לא היה לשם עושר אלא "עשיתי ככל אשר צויתני", מפני שכך צוית, רק שעתה מבקש אני "השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך וכו'".

(ח"ב עמ' ר"ו)

אפשר לפרש כי הנה השי"ת הבטיח ואמר (דברים י"ד כ"ב) "עשר תעשר" כמו שדרשו חז"ל (תענית ט' ע"א) "עשר בשביל שתתעשר", וכאן שהאדם עומד ונותן את מעשרותיו אומר הוא מה שנתתי

¹ רבינו הגה"ק זצ"ל הביא קושיא זו בשם הכתב סופר בשם אביו החתם סופר.

² ובתפארת ישראל על המשניות מסכת מעשר שני פ"ה מ"ב מפרש "שמחתי ושימחתי, לאחרים, שנתתי להם בפנים יפות ובשמחה".

ברוך אתה בְּבֹאֶךָ וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ

(דברים כ"ח ו')

וזהו ה"פרקמטיא" של הנשמה, שבזכות עבודת ד' שלה בעולם הגשמי הזה תהא הנאתה משכרה בעולם הבא - חלף עבודתה בעולם הזה, ובוזה היא מסכימה לבא לעולם הזה כדי להשלים עצמה.

וזהו שאמר "ברוך אתה בבואך ברוך אתה בצאתך בפרקמטיא שלך", שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם מתוך עבודת ד', שבאמת תשמח הנשמה במה שהצליחה לעבוד את ד' בעולם הזה.

(ח"ב עמ' ר"ו)

חז"ל דרשו (דברים ובה ד' ה') "ברוך אתה בבואך בפרקמטיא שלך וברוך אתה בצאתך בפרקמטיא שלך וכו', דבר אחר ברוך אתה בבואך כביאתך לעולם וברוך אתה בצאתך ביציאתך מן העולם".

ואפשר לומר דב' דרשות אלה חדא הם, כי הנה ידוע שהנשמה קודם ביאתה לעולם נהנית מזיו השכינה ואינה רוצה לרדת לעולם הגשמי הזה, אלא שמראים לה שמוטב לה לרדת ולעמול בעבודת ד' כדי שלא תהא הנאתה מזיו השכינה כנהמא דכיסופא.

לעתיד לבא לא יתקבלו גרים בישראל

וְהָלוּיִתְּ גוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוָה

(דברים כ"ח י"ב)

וזהו "והלוית גוים רבים", ל' לוי' ועל דרך "עתה הפעם ילוח אישי אלי" (בראשית כ"ט ל"ד) והיינו שירצו גוים רבים להתלוות לעם ישראל ולהתגייר, אבל "ואתה לא תלוה", שלא תקבלום.

(ח"ב עמ' ר"א)

אמרו חז"ל (יבמות כ"ד ע"ב, עבודה זרה ג' ע"ב) דלעתיד לבא יבואו גוים רבים וירצו להתגייר ולהצטרף לעם ישראל, אך לא יקבלום וכמו שהי' בימי שלמה המלך ע"ה.

מכיון שהגוים ששים בצערן של ישראל הקב"ה נוקם בהם

וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁשׂ ד' עַלְיֵכֶם לְהִיטִיב אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם כִּן יֵשִׁישׁ וְגו'

(דברים כ"ח ס"ג)

עשו זאת מתוך כוונה לעשות רצון ד' אלא מתוך רשעות ואכזריות, לכן נקם בהם וכמו שנאמר (נחמ"י ט' י') "ותתן אותות ומופתים בפרעה ובכל עבדיו ובכל עם ארצו כי ידעת כי הזידו עליהם וגו'".

וזהו שבשעת צרתם של ישראל הקב"ה משיש את הגוים, כדי שהם יהיו ששים ושמחים במפלתם של ישראל וכך יוכל להינקם בהם לעתיד לבא.

(ח"ב עמ' ר"ג)

בגמרא פריך (מגילה י' ע"ב) והרי אין הקב"ה שמח במפלתם של רשעים. ומשני, שאין כתוב "ישוש" שמתפרש שהוא עצמו שש אלא "ישיש" שהוא משיש אחרים. ועדיין צריך ביאור למה יעשה כן.

ונראה לתרץ על פי דברי הרמב"ן (בראשית ט"ו י"ד) שהקב"ה עשה אותות ומופתים במצרים אף שהם עשו את רצון ד' כמו שאמר לאברהם אבינו (בראשית שם י"ג) "ועבדום ועינום", אלא מכיון שהם לא

אצל הגוים הקב"ה מצרף מחשבתם הרעה עלינו כאילו עשו

אַרְמֵי אֲבֹד אֲבִי וְגו'

(דברים כ"ו ה')

וחסדו, אלא מצד שהשי"ת ברוב אהבתו את ישראל לא אבה לו והפך הקללה לברכה, ולכן לא יחשב לו לזכות אלא חובה מצד כוונתו ורצונו.

וכן הוא במזימות הגוים על ישראל שאין מצליחים להוציא אל הפועל לא בצדקתם אלא מפני אהבת השי"ת את עמו ישראל. ולכן מחשבתם מצטרפת למעשה.

וכן הי' אצל לבן כפי שהוא עצמו הודה (בראשית ל"א כ"ט) "יש לאל ידי לעשות עמכם רע ואלקי אביכם אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע", ולכן מה ש"בקש" לעקור את הכל עומד לחובתו אפילו שלא הצליחה מחשבתו.

(ח"ב עמ' קצ"ט)

פי' רש"י "מזכיר חסדי המקום ארמי אוכד אבי לבן בקש לעקור את הכל כשרדף אחר יעקב ובשביל שחשב לעשות חשב לו המקום כאילו עשה שבעובדי כוכבים חושב להם הקב"ה מחשבה כמעשה". ויש להקשות, הרי רק חשב לאבד את הכל אך לא פעל כמחשבתו, ולמה הקב"ה חושב להם מחשבה כמעשה ובכני ישראל אין הקב"ה מצרף מחשבה למעשה (קידושין מ' ע"א) וכי משוא פנים יש כאן.

ונראה לתרץ על פי מה שכתבנו לבאר בפר' כי תצא (ד"ה לא יבא) על הפסוק "כי אהבך ד' אלקיך", שבא ליתן טעם למה רצון בלעם לקלל את ישראל נחשב לו לחטא, והרי סוף סוף בירכס, ולמה מחשבתו מצטרפת למעשה יותר מהמעשה עצמו. ועל זה נתן טעם שמה שלא קילל בלעם את בני ישראל כלל לא הי' זה מצד טובו

"לזאת אהובי בני רחימי לכבדני בתורה ומעשים טובים, אשר היא חיינו ואורך בעולם הזה ובעולם הבא..." (שם בהקדמה)

"...ולבני ד' יאריך ימיכם ושנותיכם בניעימים עם כל אשר לכם, להזכירני לטובה לקבוע עתים לתורה בכל יום ויום..." (קודש הילולים בהקדמה)

ימי הרחמים והסליחות

אם אין ישראל ראויים לישועה בזכות מעשיהם יושענו למען שמו הגדול

הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוֹף פֶּעֶלְךָ חוֹסֶה עַל עֲמַלְךָ, הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוֹף שְׁלֶךָ ד' עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ

(סליחות)

ואפשר לומר שזהו מה שאנו אומרים בסליחות, "הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך", כלומר אם אנו נחשבים עושים רצונו של מקום הרי ש"חוסה על עמלך" על דרך "ונחלתו לא יעזוב", ואם ח"ו אין אנו נחשבים כן, אנו מבקשים "הנשמה לך והגוף שלך עשה למען שמך", על דרך "בעבור שמו הגדול".

במדרש (רות רבה פ"ה י"א) כתוב אחד אומר (תהלים צ"ד י"ד) "כי לא יטוש ד' עמו ונחלתו לא יעזוב" וכתוב אחד אומר (שמואל א' י"ב כ"ב) "כי לא יטוש ד' את עמו בעבור שמו הגדול" פעמים שהוא עושה בעבור עמו ונחלתו ופעמים שהוא עושה בשביל שמו הגדול, כשישראל זכאין בעבור עמו ונחלתו וכשאין ישראל זכאין בעבור שמו הגדול וכו'.

מכתבים למערכת

ובביאור הענין יש כאן ד' אופנים. א' העובר עבירה שחייבים עליו מיתה. ב' מי שבאה תקלה על ידו לאחר שנכשל באיסור מיתה. ג' מי שמסית אחרים לעבור איסור. ד' מי שמסית אחרים לעבודה זרה.

והנה אדם המסית לע"ז חייב מיתה ואין טוענים לו ואף לא מהפכין בזכותו כדי שהוא עצמו לא יטען. ומי שמסית לעבירה שאינה ע"ז אינו חייב מיתה על ההסתה ועל מה שעל ידו באה תקלה לאחר מהפכין בזכותו ואף טוענים לו "דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין" והיה לו למוסת שלא לשמוע למסית.

אך הנחש אינו אדם ולא נצטווה על ההסתה, ומ"מ מפאת נחיתות דרגתו שהוא מסית שאין מהפכין בזכותו ואין טוענים לו. והעונש שקיבל אינו על הסתה אלא על שעל ידו באה תקלה, וע"ז אילו לא היה מסית היו טוענים לו דברי הרב ודברי התלמיד וכו'.

וחוה אכן חייבת מיתה על מסית לע"ז אך היא לא הסיתה אלא לאכילה ולא לע"ז, ולכן טוענים לה ומהפכין בזכותה דכשם שאין מיתה אלא למסית לע"ז כך אין טוענים ומהפכין רק למסית לע"ז. ואכן לא נענשה על שבאה תקלה על ידה (ואף שלא טענה "דברי הרב וכו'") טוענים לה) אלא על עצם האכילה נתחייבה מיתה, וכאדם הראשון שלא הסית אחרים ונתחייב מיתה על האכילה. ואילו היתה מסיתה לע"ז לא היו מהפכין בזכותה ולא היו טוענים לה והיתה נענשת אף על עצם ההסתה ושבאה תקלה על ידה. ומצד טענת דברי הרב ודברי התלמיד וכו' שטוענים לה לא נענשה אלא על עצם האכילה.

ובזה מדוייקים הפסוקים (בראשית ג) בעונש החטא, שאצל הנחש ואצל אדם נתן הסבר על נתינת העונש ואילו אצל האשה סתם לא נתן טעם, דכתיב "ויאמר ה' אלקים אל הנחש כי עשית זאת ארוור אתה וגו'" ואצל אדם כתיב "ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו ארוורה האדמה וגו'", ואילו אצל האשה כתיב "אל האשה אמר הרבה ארבה עצבוך וגו'" ולא "כי עשית זאת".

דאצל האדם הטענה היתה דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין ולכן "כי שמעת לקול אשתך" ולא לדברי הרב, נענש על האכילה. ואילו אצל האשה לא טענו "כי שמעת לקול הנחש" כי לא טוענים לו לנחש המסית. ועברה ב' עבירות, התקלה שבאה על ידה והאכילה, ונענשה רק על האכילה כי על התקלה טוענין לה.

ברכתי שתשרה הברכה בכל הפעולות הברוכות לטובת כל צאצאי רבינו זצ"ל, ולאורך ימים ושנים נהנה מד"ת של אבותינו הק'.

בברכה מרובה,
אשר

לכבוד מערכת הגליון הנפלא "פרי קודש הילולים", שלום רב!
ראשית ברצוני להודות ולהעריך את מפעלכם החשוב להפצת תודעת תורתו של זקננו רבי הילל מסאסרעגצן זי"ע בקרב צאצאיו, וגם אני אודה כי עד שלא נחשפתי לגליון שלכם, ההכרות והידע שלי עם אבותינו הק' זי"ע, היתה ברמה של ידיעה בלבד. לא ידעתי ולא הכרתי את תורתם, גם לא את דברי ההדרכה לרבינו זצ"ל (שערכתם באחד הגליונות כעין צוואה) ובודאי לא את בקשתו מאתנו צאצאיו לזכור ולומר בשמו דברי תורה. אשריכם וישר כוחכם.

יש לי הצעת רעיון שתועיל לכולם ובפרט לילדים שמבין צאצאיו של רבינו, להוסיף מדור בגליון עם סיפור שבועי המבוסס על הלימוד השבועי בספר "מנורת המאור" שבקש רבינו הק' זי"ע שצאצאיו ילמדו. כמו כן אני חושב שאפשר לעשות פעולות רבות של גיבוש צאצאיו למען הפצת זכרו ומורשתו. (הצעת המערכת: אם יש מי שיכול לקחת על עצמו לכתוב מדור זה לזיכוי הרבים, נשמח מאד. אגב, אולי תחילה יש לערוך "לוח" שיאחד "לימוד שבועי" בספר. ולגבי פעולות גיבוש וכד', נשמח לקבל הצעות ורעיונות מעשיים).

ברצוני לשתף את צאצאי רבינו זצ"ל בענין הביאור של רבינו בעל ה"דברי התענוגים" זצ"ל בגליון של פר' ראה (מדור מעניין בפני עצמו, לולי הגליון לא ידעתי על קיום ספר זה ומחברו, וזה ממש "תחיית המתים" שיהיו שפתותיו דובבות אחרי שנים רבות שלא היה ידוע ומוכר כלל, מישוה יודע היכן ניתן להשיג הספר?) נראה לי להרחיב ולבאר את מה שעלה בידי בס"ד בעת לימודי.

דהנה במבוא הביא ב' דרשות, את דברי הגמ' בסנהדרין (כט). שאין טוענים למסית ובהמשך את פי' רש"י לבראשית (ג יד), שאין מהפכין בזכותו. וב' ענינים הם. דמהגמ' אין טוענין לו ורק אם טען מקבלים ממנו, ורש"י הוסיף עוד שלא רק שאין טוענים לו אלא שגם משתדלים שהוא עצמו לא יוכל לטעון, ואין פותחים לו בשאלות "למה עשית זאת" כדי שלא יוכל לטעון אלא מיד מענישים אותו.

ומעתה יש לשאול למה שאל ה' את חוה "מה זאת עשית", הרי גם היא הסיתה את אדם לאכול. ומשני עפ"י הגמ' בסנהדרין שאין מיתה אלא למסית לע"ז, וכמו"כ אין את שאר החומרות של מסית שאין טוענים ואין מהפכין בזכותו. והנחש הסית 'והייתם כאלקים' והרי הוא כמסית לע"ז ואילו חוה לא הסיתה אלא שיאכל ולא לע"ז.

וביאור הענין הוא בדרך ממנ"פ, אם לחוה יש דין מסית למה שאל לה ואיפשר לה לטעון ואם אין לה דין מסית הרי טוענים לה אפי' שלא תטען, והרי נתחייבה מיתה ולא טענו לה. והנחש שאמר חז"ל שיש לו דין מסית אשר ע"כ לא שאל אותו כדי שלא יטען ואף לא טענו לו, למה לא נתחייב מיתה כדין מסית.

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..."

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..."

(עפ"י קודש הילולים בהקדמה)

ברכת מזל טוב

להר"ר חנינא עבי פרקש הי"ו (בן גאלדא בת בילא בת רבקה בת רבינו הגה"ק זצ"ל)
לרגל השמחה במעונו בנשואי נכדתו בת בן בנו הרה"ח יחזקאל הי"ו
יהי רצון שהזיווג יעלה יפה, ויקימו בית נאמן בישראל לתפארת אבות,
ויתקיים בהם "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם, אמן.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבנו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, מח"ס "דברי התענוגים"
חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

מעלתו של עובד ה' בשמחה ונהנה מקיום המצוות

'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב'

(דברים כח, מז)

יש שכר בעוה"ב, אבל לא כמו "הנהנה מיגיעו", מי שהוא קדוש מבטן,
שיצרו לא גבר עליו מימיו.

והנה כתב הרמ"א בהגה, בשו"ע חושן משפט (סימן של"ה סעיף א),
מלמד שחלה התלמיד, בעל הבית צריך ליתן לו שכרו משלם ולא כפועל
בטל. והיינו דוקא אם נראה לבית דין שנהנה בלימודו יותר מביטולו. אבל
אם נראה לבית דין שנוח לו בביטול, אינו נותן לו אלא כשאר פועל בטל.

וידוע הוא שצדיק נתפס בעוון הדור (שבת לג:), ומת אף בחצי ימיו
(שם יג), וכיון שמת נעשה חפשי מן המצוות (שם ל). נמצא, שצדיק
אשר גדל בשם טוב, זכאי לקבל אחר מותו שכרו משלם, אף על אותן
המצוות שלא היה יכול לקיים אחר מיתה, כיון שאם לא היה מת בחצי
ימיו היה מקיים אותן. והרי כל ימי חייו היה "נהנה מיגיעו", שנהנה בקיומן
יותר מביטולן, ותמיד ביקש לקיים עוד מצוות. אבל "ירא שמים", העובד
מחמת יראת העונש בלבד, אינו מקבל לאחר מותו שכר על המצוות
שהיה יכול לקיים אם היה ממשיך לחיות, רק כפועל בטל.

וזה שאמר ר"ח בר אמי אמר עולא, גדול הנהנה מיגיעו יותר מירא
שמים. דאילו גבי ירא שמים כתיב 'אשרי איש ירא את ה', ואילו גבי נהנה
מיגיעו כתיב 'גיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך', פירוש, 'אשריך'
בעולם הזה, שיש לו הנאה מן המצוות, 'וטוב לך' בעוה"ב, שמקבל שכרו
משלם על המצוות שהיה מקיים אם לא היה מת בחצי ימיו. אבל "ולגבי
ירא שמים 'וטוב לך' לא כתיב ביה", שיקבל שכרו משלם על המצוות
שהיה מקיים אם לא היה מת.

וקל להבין, כי פשוט ומתוק הוא, ושפתותיו יהיו דובבות בקבר.

(דברי התענוגים בהקדמת הספר)

שמעתי מפי הטהור מו"ח הגאון החסיד [רבינו בנימין וואלף רייכלס]
זצ"לה"ה על הא דאיתא במסכת ברכות (דף ח.), ואמר רבי חייא בר אמי
משמיה דעולא, גדול הנהנה מיגיעו יותר מירא שמים. דאילו גבי ירא
שמים כתיב 'אשרי איש ירא את ה', ואילו גבי נהנה מיגיעו כתיב 'גיע
כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך', אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא,
ולגבי ירא שמים 'וטוב לך' לא כתיב ביה, עכ"ל הגמרא, עיי"ש היטב.

ויש להבין, מהו הלשון "מיגיעו" ולא אמר מיגיע כפיו, כלשון הפסוק.
עוד יש להבין, מיהו "הנהנה מיגיעו", אם הכוונה כפשוטו, מי שנהנה
מיגיע כפיו ולא מן הגזל, גם ירא שמים צריך להיות כן. עוד קשה, וכי
שכרו של ירא שמים הוא רק 'אשריך' בעוה"ז, ואילו 'וטוב לך' לעוה"ב לא
כתיב ביה, חלילה לומר כן, שלא יהיה לירא שמים חלק בעוה"ב על
מעשיו הטובים.

ותירץ הכל בחדא מחתא, בטוב טעם ודעת. דמשום זה נקט "הנהנה
מיגיעו" ולא "מיגיע כפיו", כי כוונתו להורות על היגע בתורה ובמעשים
טובים, כמאמר חז"ל (מגילה ו:), יגעתי ומצאתי תאמון. ויש צדיק שגדל
בשם טוב ונפטר בשם טוב, שלא טעם דאיסורא כל ימיו, ומנעוריו
לא הניח ליצה"ר להתגבר עליו. ובוודאי כל מגמתו ותכלית חייו היו
לעשות עוד ועוד מצוות ומעשים טובים, ונהנה מעשיית המצוות. [אמר
חתן המחבר, בזה יש לפרש שזהו שאמרו בפרקי אבות (פ"ד מ"ב),
ששכר מצוה מצוה, וק"ל]. וממילא כאשר אינו יכול לקיים מצוות יש לו
צער, שלא יוכל למלאות את משאלות לבו, לעשות רצון קונו. אבל צדיק
שהוא רק "ירא שמים", דהיינו שעובד רק מחמת יראת העונש, הוא אינו
נהנה מעשיית המצוה [- כי עליו להילחם תמיד עם יצרן], ואין לו צער
אם לא יוכל לקיים, דלולי העונש לא היה מקיים כלום. והנה אף שגם לו

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים

נא לשלוח בקשה לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.